

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep,
0030 Oslo

Deres ref.:
200607139-/AM

Vår ref.: RRE/ssl
Saksbeh.: Sølvi Slørdahl

Dato: 30.03.07

HØRING – FORSLAG OM KVALIFISERINGSPROGRAM MED TILHØRENDE STØNAD I NYTT KAPITTEL 5A I SOSIALTJENESTELOVEN

Fellesorganisasjonen (FO) har følgende kommentarer:

Innretning på kvalifiseringsprogrammet

Forslaget innebærer etablering av kvalifiseringsprogram etter modell av introduksjonsprogrammet for nyankomne innvandrere. FO mener at regelverket for kvalifiseringsprogrammet med fordel kunne vært mer likt introduksjonsprogrammet, da dette er enklere og mer rettighetspreget i formen.

Kvalifiseringsprogrammet skal ha en helhetlig innretning, der arbeidsrettede tiltak sammen med andre tiltak, skal støtte opp om målet om arbeid. Forslaget legger vekten på arbeidsretting. Erfaring viser at arbeidspraksis i ordinær virksomhet gir best resultat, og det er derfor behov for å utvikle flere slike praksisplasser. FO vil spesielt peke på behovet for praksisordninger i ordinær virksomhet med lav terskel for inntak og høy toleranse for oppstartproblemer. Stimulerings- og oppfølgingstiltak rettet mot arbeidsgivere er derfor viktig for å få dette til. Samtidig er det påkrevet at tilrettelegging og andre tiltak, som bidrar til å styrke den enkeltes mulighet til arbeidsmestring, prioriteres høyt. Det vil være behov for egne opplegg for personer med funksjonshemninger og helse- og sosiale problemer av forskjellig art. De som trenger grunnleggende opplæring i basisfagene norsk, matematikk og samfunnskunnskap må få tilrettelagt kurs kombinert med arbeidspraksis m.v.

FO mener at ordningen må være åpen for alle personer som har vært eller står i fare for å bli avhengig av sosialhjelp over tid. Programmet må ha rom for deltakere med ulike forutsetninger for mestring. Det må derfor tilrettelegges for ulike utforminger av aktivitet og arbeidstrening.

Kvalifiseringsprogrammets varighet

FO er glad for at lovforslaget åpner for forlengelse av kvalifiseringsperioden, men mener at det i lovteksten legges unødvendige prosedyrer og betingelser til grunn for forlengelse.

FO foreslår at § 5A-4 får samme ordlyd som introduksjonslovens § 5:

"Programmet kan vare inntil to år, med tillegg av godkjent permisjon. Når særlige grunner taler for det, kan programmet vare inntil tre år."

Kvalifisering og stønadsnivå

Prinsippet for fastsetting av stønadsnivået, enten det gjelder midlertidige eller varige stønader, må være at mottakerne skal ha en trygg og forutsigbar økonomi uten å måtte søke sosialhjelp som fast supplement til stønaden. I dag har over 30 % av sosialhjelpsmottakerne en folketrygdytelse som sin basisinntekt. Dette påfører stønadsmottakerne unødige belastninger. Det fungerer tungrodd og ineffektivt og er lite hensiktsmessig, også sett fra et samfunnsperspektiv.

Det bærende prinsipp for framtidens ordninger må være en mest mulig samlet stønad, som sikrer alle en anstendig levestandard. Særskilte forhold kan gjøre det nødvendig å differensiere stønadsnivået, for eksempel ved store variasjoner i bostøtte. Dette kan løses ved at stønaden utløser særskilte ytelser som for eksempel bostøtte, barnetillegg m.v.

Forslaget til kvalifiseringsstønad på 2 G (kr. 125.784) og 2/3 av 2G for personer under 25 år som årlig skattbar inntekt, vil innebære at mange vil få behov for månedlig tilskudd i form av supplerende sosialhjelp. Skal ordningen bidra til å løfte fattige ut av fattigdommen, må stønaden heves til minst 3 G.

Enslige forsørgere tilhører en av de fattigste gruppene i Norge. For å heve deres levestandard må det tas ekstra grep. Vi har gjennom forskning de senere årene fått dokumentert mye kunnskap om barnefattigdom, hvordan fattigdommen preger barnas hverdag, også i voksenlivet, og at problemene reproduseres i nye generasjoner. Det haster å gjøre kraftak for å styrke barn og unges oppvekstvilkår og redusere lidelser for for dagens og framtidens barn.

En annen fattig gruppe er innvandrere. I introduksjonsprogrammet har begge ektefeller rett til å delta i programmet. Det gir nyankomne familier et løft og viser at to inntekter betyr mye for levestandarden. Dersom kvalifiseringsstønaden skal bidra til en varig heving av levekårene i vanskeligstilte barnefamilier er det avgjørende at det legges til rette for at begge foreldre kan delta.

FO foreslår at stønadsnivået heves som følger:

- *kvalifiseringsstønaden tilsvarer minst 3 G*
- *forsørgertillegget tilsvarer minst det som i dag gis ved tidsbegrenset uførestønad, maksimumsbeløpet utgjør pr. i dag kr. 34.200 pr. år for ett barn*
- *kvalifiseringsstønaden utløser bostøtte*

FO vil benytte anledningen til å minne politikerne om at et særlig viktig tiltak for å bekjempe fattigdom er gratis barnehage, gratis skole (inkl. måltid) og gratis SFO.

Så lenge dette ikke er innført, mener FO at kvalifiseringsstønadene også bør utløse dekning av utgifter til barnehage og SFO.

Mulighet for permisjon og ingen grense for inntjening.

Det er viktig å tilrettelegge for at deltakere i kvalifiseringsprogrammet gradvis kan opparbeide et forhold til arbeidsmarkedet. Forslaget innebærer at inntektsgivende arbeid ikke bør overstige 50 % av innholdet i kvalifiseringsprogrammet. I introduksjonsprogrammet kan deltakerne få permisjon for gå inn i vikariater, samt arbeide enkeltvakter, for eksempel i helger, uten å bli trukket i stønaden. FO-medlemmer rapporterer at dette har fungert positivt og motiverende for deltakerne.

FO foreslår derfor at denne ordningen videreføres i kvalifiseringsprogrammet.

Samordning av kvalifiseringsstønad og trygd

Noen deltakere i programmet vil ha rett til trygdeytelser. Det er derfor viktig å finne fram til en samordning av ytelsene, som er enkel å forstå og som gir forutsigbarhet for mottakerne.

Finansiering av kvalifiseringsprogram og kvalifiseringsstønad

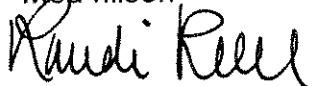
Det legges opp til at kommunene får finansieringsansvaret for kvalifiseringsstønader og kommunale tjenestetilbud knyttet til ordningen. Utgifter til tiltaksplasser og tjenestetilbud finansieres av staten som i dag. Kommunene skal kompenseres for eventuelle økte utgifter knyttet til reformen gjennom rammebevilgninger.

FO er fortsatt i tvil om NAV-reformen kan gjennomføres på en tilfredsstillende måte og i tråd med intensjonen for reformen, uten at midler øremerkes. En ny undersøkelse, utført av KS, viser hvilke områder som har fått løft som følge av økte rammeoverføringer til kommunene. Gjennomgående har midlene ikke kommet sosialtjenesteområdet til gode.

For å sikre prioritering av sosialtjenesten i kommunene ber FO om at følgende vurderes på nytt:

- *øremerking av midler til bemanning og kompetanseutvikling*
- *kvalifiseringsstønadene finansieres av staten*
- *nasjonal norm for sosialhjelpen innføres*

Med hilsen

Randi Reese
Forbundsleder